Ч. 226 (12.592). Львів, субота 11. жовтня 1930. Płaciowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LI.

# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 27·50 „ Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар Франції, Голандії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол. Швайцарії 5 шв. фр. Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

## Перед виборами.

Львів, 10. жовтня 1930.

Під тужливі й понурі мельодії осінніх вітрів, під пронизливий свист буревіїв, що стільки смутку нагнали на нашу землю, при затьмареному оловяними мряками горизонті вступаємо у фазу виборчих змагань. Здається рідко в історії час і обставини вимагали від нас стільки бадьорости, стільки некрикливої, спокійної, але й у найвищій мірі напруженої енергії, стільки само зрозумілої консолідації народніх сил, що теперішня передвиборча пора.

Вагу хвилі зрозуміли всі українські національні партії, що створили спільний український національний виборчий бльок, зрозумів положення цілий край, що гідно підпорядковується свому політичному проводові, зрозуміли це й наші зовнішні противники, що вважають бльок українських партій малощо не за протидержавну змову, словом зрозуміли це як слід усі приятелі й вороги українського народу, тільки не зрозуміли цього деякі українські отаманчики, що своє „я", свої приватні амбіції ставлять понад загальний інтерес нації, понад її честь, понад її горе й болі, словом понад усе. Для них мандат — самоціль. Зорганізований подвиг — консолідацію народніх сил отаманчики неґують тому, що це вимагає від них субординації, часом жертви, навіть самозаперечення. Для них не істнують ні авторитети ні провід. Вони самі себе накидають на провідників цілому народові, вони вважають себе незаміненими цінностями, дарма, що крім ненаситних амбіцій, не мають ніяких даних на те, чого хочуть.

Ось недавно занотували ми на сторінках нашого органу вістку про появу такого одного отаманчика в ярославській землі. Є це д-р Йосиф Пеленський, що проголосив себе там „українсько-руским", незалежним кандидатом. Він глухий на все те, що переживає цілий нарід, він сліпий на збірні зусилля всього національного українського табору, щоби створити один суцільний виборчий фронт. В його очах маячить... мандат і тому він йде на розбиття єдиного національного фронту, тому негідно спекулює навіть національним іменем, називаючи себе „українсько-руским кандидатом". В нинішних часах і обставинах такий пан поповнює національний злочин, допускається вчинку, що повинен його поставити поза скобки української національної громади. При цьому треба додати, що цей пан звертався за мандатом до проводу, а коли йому відмовлено, пішов на авантюру та почав низьку киринну акцію. Очевидно, що мандату йому ніколи не бачити, зате його ганебна робота дасть позитивні наслідки, але не для українців, а для кого іншого.

Інший отаманець написав чорне на білім, що він, мовляв, для добра народу може принести жертву і зняти свою кандидатуру. Колиж його кандидатуру знято з листи, він показав свої отаманські роги. „Загрозив" виступленням з партії та зголошенням окремої листи, але власної, дикої. Бог з ним, нехай вносить окрему листу. Але якби він її і не вніс, то йому хіба не місце в ніякій партії, бо кожна партія накладає на своїх членів обовязки, від виповнення яких ніхто не може відказатися, кожна партія ставить своїх членів у рямці дисципліни та підпорядковування волі більшости. Тому геть отаманців зі зорганізованих, перенятих духом дисципліни та згоди установ. Нехай пропадають, у політиці та громадському житті, бо вони руїнники.

Так, у отаманців нема ніколи ні почуття відповідальности за збірні інтереси народу ні громадського сумління. Це авантюристи, галапаси на громадських організмах, що розїдають їх більше ніж найзавзятіші чужоплемінні вороги. Тому всім отаманцям треба не тільки виповісти безпощадну боротьбу, але й треба її консеквентно провести до краю. Бо вони не тільки кириниять, але й мають якнайшкідливіший вплив на національне виховання народніх мас.

Перед нами найріжнородніші виборчі труднощі, перед нами суцільний виборчий фронт навіть воюючих між собою польських партій, перед нами боротьба з прурядовим польським виборчим табором, що майже в часі виборів до послуг величезний апарат, що матиме всяку підтримку державного апарату. — Щож ми можемо протиставити цьому всьому? — тільки наш суцільний національний фронт, тільки якнайчисленнішу виборчу участь, тільки загальне і масове виконання громадського виборчого обовязку, невважаючи на лихоліття, яке нам припало в самому передвиборчому часі. Мусимо бути готові на всякі виборчі несподіванки, але попри те мусимо гідно на них реаґувати.



Ніякі ворожі зусилля ні засоби не можуть понизити ні нашої масової участи в виборах ні тим більше нашої збірної волі та бажання вийти з виборчої боротьби побідно.

## РНО і РСО.

### Чому москвофіли не належать до Виборчого Бльоку?

I.

До державної виборчої комісії росіяни з Польщі не зголосили своєї листи. Зголосили її зате галицькі москвофіли. Воно відповідає рішенню, яке 22. вересня принято на засіданні Головної Ради РНО (Русскоє Народноє Обєдінєніє) у Берестї, в якому стверджено, що у звязку з істнуванням великих виборчих бльоків самостійна листа РНО не мала би виглядів успіху та що переговори про спільну листу з одним із тих бльоків дали неґативний вислід; тому рішено, що РНО участи у виборах не візьме, зате залишено вільну руку РСО (Русская Селянская Орґанізація), як орґанізації автономній. Чи згадка про неможливість союзу з одним із істнуючих великих бльоків торкається так само санаційної листи ББ, того не знаємо, бо з другого боку вістка про влучення російських кандидатів на окружні листи ББ — не була, здається нам, досіль ані в „За Свободу" ані в „Русскому Ґолосі" спростована. Очевидно, що коли би росіяни в Польщі, відмовились від окремішних лист, дали себе „інкорпорувати" до санації хочби навіть за високу ціну кількох мандатів, вони цим ділом заперечили би словесну заяву із згаданого рішення з 22. м. м. про недоцільність встрявати до внутрішнього конфлікту двох частин польського табору: вони станули би цим різко по стороні санації з усіми льоґічними консеквенціями й щодо російсько-українських взаємин у Польщі. Ми булиб раді почути в цій матерії вияснення від п. Серебреннікова, як підписаного на згаданих резолюціях РНО голови її Головної Ради. Але покищо приглянемося ближче самостійній участі у виборах РСО, себто галицьких москвофілів, тому, що ця справа нас таки найближче, найбільш безпосередньо, торкається.

На вступі під адресою діячів РСО завважимо, що терміну „галицькі москвофіли" не вживаємо в образливому значінні та ніякій злобній тенденції. Розділюємо поняття „росіяни в РНО" та „москвофіли в РСО" тому, що такий поділ буде ясний для широкого загалу наших читачів, який може й не зовсім докладно зорієнтований нині у тих еволюціях ідеольоґічних та орґанізаційних, які перейшов передвоєнний галицький т. зв. москвофільський табор і, ще менше, у тому, що уявляють собою росіяни на інших землях Польщі. Признаємо, що тон „Русского Ґолоса" в останньому часі богато пристойніший, нема в ньому зачепливих насмішок та лайок під адресою „мазепинців", „зрадників" і т. д., не пильнується уже так дбайливо, як раньше, щоби слова українець і український взяти в „лапки" та поважно розглядається теоретичні проблеми можливостей співжиття і співпраці, чи дальшого ворогування й взаємного поборювання українського загалу й табору, згуртованого біля „Русского Ґолосу" та в орґанізації РСО. Тому теж ця зміна становища „Р. Ґ." вимагає і від нас поважного відношення.

Правдою є, що РСО належало до тих ґруп, які звернулися до президії УНДО з пропозицією приняти їх до спільного Виборчого Бльоку. Правдою є теж, що коли зголошення декого було відкинене відразу, як принципіяльно не до приняття, пропозиція РСО була брана під увагу поважно й всесторонньо обміркована та що переговори з представниками РСО тривали досить довго. Президія й Екзекутива УНДО виходили з тих самих заложень, про які згадує „Русскій Ґ." у чч. 74 і 75 (з 28. IX. і 2. X.): „Будемо памятати, що в розумній політиці рішає момент доцільности, яка випливає з інтересів нації, а не чуттєві спонуки хочби навіть природні й оправдані". „Бо справді всім була очевидна необхідність порозуміння, простий політичний розрахунок, абсолютна неможність рішати біжучі політичні завдання під кутом одірваних ідеольоґічних міркувань..." Колиж проте, стрінувши ідею виборчого порозуміння зразу прихильно, люди розпочали над цією ідеєю докладно призадумуватися, виявилася остаточно таки неможливість такого негайного порозуміння уже при нинішніх виборах — не з якихось мандатово-аритметичних оглядів, — а саме з ідеольоґічних міркувань, які не завжди є „відірвані" та саме в такому положенні, в якому ми нині находимося, є реальною цінністю, яку треба берігти і з якою мусимо рахуватися.

Три українські партії склали *український* виборчий бльок. Дві білоруські партії створили такий самий фронт *білоруський*. Справа ідейної платформи для виборчої кампанії, питання виборчих гасел, близкість і спільнота всіх тих контраґентів не викликували в нікого найменших сумнівів і не були причиною ані навіть буквально пяти-хвилинної суперечки. Це було і є щось таке самозрозуміле, що просто не було над цим мови. І коли потім гасла Виборчого Бльоку були у його виборчому маніфесті сконфісковані (мимоходом кажучи, така їх доля і кріль думку їхнім авторам не майнула), то маси виборців не є нині ні трішки здезорієнтовані і без писемних гасел знають, з ким мають діло і що ця листа собою уявляє. Який-же характер мала би листа разом із РСО? Чи це був би слявянський бльок українців, білорусинів і росіян? Але в такому разі контраґентом не міг би бути саме РСО, лише РНО. А тут появився цикль ідеольоґічних статтей п. Кареніна у „Русскому Ґолосі" п. н. „На святий руський беріг". І ситуація цілком ускладнилась.

## Позір, виборці-українці!

ОСТАННІ ДНІ РЕКЛЯМАЦІЙ І СПРОТИВІВ

Лише до 10. жовтня ц. р. виложені списки виборців до перегляду. АЛЕ ЩЕ 11. ЖОВТНЯ Ц. Р. МОЖНА ВНОСИТИ РЕКЛЯМАЦІЇ ДО ОБВОДОВИХ ВИБОРЧИХ КОМІСІЙ, КОЛИ КОГОСЬ ПОМИНЕНО У СПИСКУ, АБО ВПИСАНО КОГОСЬ НЕПРАВНО. (Арт. 35. уст. 4).

ДНЯ 17. ЖОВТНЯ 1930 Р. Кінцевий речинець до вношення спротивів від реклямацій за вичеркненням зі списку (арт. 37. уст. 1). ЗГОЛОШЕННЯ ОКРУЖНИХ КАНДИДАТСЬКИХ ЛИСТ (арт. 44).

ДНЯ 21. ЖОВТНЯ 1930 Р. Обводові виборчі комісії пересилають окружним виборчим комісіям 2 примірники списку виборців (арт. 39. уст. 2).

ДНЯ 25. ЖОВТНЯ 1930 Р. Обводові виборчі комісії приймають спротиви проти вичеркнення зі списку виборців і пересилають їх додатково до окружних виборчих комісій (арт. 39. уст. 3).

*

Голова Окружної Виборчої Комісії ч. 50 Львів-місто пригадує: Списи виборців виложено до перегляду тільки до 10. жовтня ц. р.

включно, а остаточним речинцем до вношення рекламацій є день 11. жовтня ц. р.

З багатьох сторін доходять неоправдані жалі, що деякі комісії зовсім не істнують. Тимчасом всі комісії від дня 27. вересня приймають рекламації в годинах, оголошених в оповістці голови Окружної Виб. Комісії ч. 50 з 27. вересня 1930 р., в рекламаційних льокалях, вичислених в оголошенні маґістрату з 8. вересня 1930 р. у двох перших колюмнах під заголовком „Виказ льокалів, де урядують обводові рекламаційні комісії". — Управнені до голосування не читають докладно оголошення маґістрату і замість до рекламаційних льокалів зголошуються до льокалів виборчих, вичислених в оголошенні у двох дальших колюмнах. — Очевидно, рекламаційні комісії не урядують у тих останніх льокалях, які не є ідентичні з льокалями рекламаційними.

# Що діється в нашому краю.

### БОБРЕЧЧИНА.

Від 3. жовтня 1930 р. по селах бобрецького повіту знова находяться (вже треті з черги) військово-карні експедиції 14. полку уланів Язловецьких зі Львова, що перейшли такі села: **Ляшки Долішні і Горішні, Борничі, Дроговичі, Острів Чорний, Руда, Оттиневичі, Дуліби** й інші. В селах Борничі-Дроговичі (дальше пропускаємо). Не передбачуючи нічого злого, селяни і статочні люди оставали в селах. Але почувши про Борничі-Дроговичі, люди втікають масово в ліси і на поля. Приарештовано: о. Андрія Мельника, пароха з Ляшок Дол., брата його дружини, студ. унів. Северина Любінецького, начальника стації з Острова Чорного Степана Андрусишина, у якого найдено (дальше пропускаємо), хоч він кілька тижнів не був дома і щойно на днях повернув з відпочинкової відпустки. Приарештовані були ще гімназисти з VIII. кл. Богдан і Олекса Курчаби, сини грекокат. пароха з Острова Чорного, але їх по передачі до суду випущено зараз на волю. Патрулі уланів їздять дальше по селах.

### СКАЛАТЩИНА.

У Скалатщині поручила тернопільська влада перевести ревізії в тих батьків, що мають синів у розвязаній недавно українській державній гімназії в Тернополі. М. ін. у дні 2. жовтня переведено основну ревізію в о. Григорія Плакиди, пароха у **Скалаті Старім.** У нього найшли в сінях старий, заржавілий револьвер не до вжитку, що його підняв громадський секретар (того револьверу ніхто з родини не бачив). Крім того поліція забрала з бібліотеки о. Плакиди кілька книжок комуністичного змісту з часів побуту большевицьких військ у Галичині, якими він користувався, пишучи протикомуністичну брошуру. З уваги на ті книжки о. Плакиду арештовано і відставлено до Скалата, де він сидить під замітом большовицьких симпатій. Арештованого вже переслухано і він чекає на звільнення, яке тепер залежне від рішення прокуратури в Тернополі. Тут слід зазначити, що о. Плакида належить до найревніших священиків і дуже добрих проповідників і завсіди виступав якнайрішучіше проти комуністів і сельробівської агітації.

Того самого дня відбулася також в о. Юрія Колодія, пароха **Кривого,** ревізія, яка тревала від год. 7. рано до год. 9. веч. В тому часі о. Колодій був у Львові. Ревізія відбувалася так, що (дальше пропускаємо). Арештовано сина о. Колодія Мирослава, учня VIII. кл. розвязаної гімн. в Тернополі.

### ШЛЯХТИНЦІ, ПОВ. ТЕРНОПІЛЬ.

Дня 3. жовтня прийшла до села карна експедиція, а саме 22. полк уланів з Бродів у силі понад 100 людей. Разом з військом було кількох військових жандармів з Тернополя та двох поліціянтів держ. поліції. Військо та військові жандарми почали перепроваджувати в селі ревізію, і то в найдільніших та найсвідоміших селян. (Дальше пропускаємо). Перепроваджено також ревізію в місцевій кооперативі, при чому (дальше аж до кінця пропускаємо).

### ТРОСТЯНЕЦЬ, ПОВ. ДОЛИНА.

Дня 2. жовтня ц. р. перевела поліція ревізію в о. Миколи Дерлиці й начальника „Сокола" в Тростяниці Андрія Будника, пошукуючи за вибуховими матеріялами, зброєю, брошурами та „Сурмою". (Дальше аж до кінця пропускаємо).

### ГОРОДЕНЩИНА.

Карні експедиції були досі в селах: **Ісаків, Живачів, Тишківці, Петрів.** Арештовано: о. Рибіцького з Петрова, п-ню Дворянинову Марію і її дочку Олену, власниці фільварку в Ісакові. Всіх перевезено до Коломиї. Крім того арештовано кількадесять селян з Живачева, Тишковець і священика з Тишковець. Шодо села Тишківці, то там (решту пропускаємо). В Ісакові (решту пропускаємо). Про інші села подамо пізніше.

### ЗБОРІВЩИНА.

Дня 28. вересня приїхала з Бродів у зборівський повіт кіннота 22. п. п. Переїзджаючи через Черницю, зробила короткий постій, задержалася на одну добу в першім селі зборівського повіту **Мільні,** де закватирувалася на приходстві й у свідоміших селян. (Дальше пропускаємо). На другий день виїхала кіннота враз з своїм треном і 12 сільськими форшпанами в дальшу дорогу. Минула **Залізці** і подалася пільною дорогою через **Біляголови,** де вступила до кооперативи (дальше пропускаємо). В селі **Бзовиця** були вояки рівнож у кооперативі (дальше пропускаємо), а звідти перейшли до **Ярчовець,** де змінили форшпан (дальше пропускаємо) і відїхали на нічліг до **Волчковець.** Слід замітити, що в усіх вичислених селах не було ніяких підпалів.

### ЖИДАЧІВЩИНА.

ПАТ повідомляє, що в **Чернелиці** (пов. Жидачів) арештували голову місц. „Сокола" Вас. Шведа, а також Мик. Кузева, Андр. Данчевського під закидом приналежности до УВО. Позатим перевели ревізії в 17 селах Жидачівщини. Арештували 5 людей, м. ін. **адвоката д-ра Павла Лисяка.**

### БУЧАЧЧИНА Й ПІДГАЄЧЧИНА.

Військові карні експедиції перебувають тепер у ріжних селах Підгаєччини й Бучаччини. М. ін. були в **Зарваниці,** де в першу чергу зайшли до місцевого пароха. (Решту до кінця пропускаємо).

### ЗАМАХ НА ЧИТАЛЬНЮ „ПРОСВІТИ".

Дня 8. жовтня з 3. год. був вибух у будинку читальні „Просвіти" у **Фразі,** пов. Рогатин. Вибух ушкодив часть стіни. Хто підложив вибуховий матеріял, невідомо.

### ВИЙШЛИ НА ВОЛЮ.

Дня 8. жовтня вийшли на волю з вязниці окружного суду в Самборі: 1) інж. Остап **Левицький** з Борислава, 2) Микола **Байрак,** проф. гімн. з Дрогобича, 3) д-р Микола **Терлецький,** лікар Каси Хорих з Борислава, 4) Василь **Лесишин,** уч. VIII. кл. гімн. в Стрию, 5) інж. **Іван Озаркевич** з Борислава, 6) **Кушнір** Микола, 7) Петро **Веприк,** 8) Василь **Веприк,** 9) **Гаврилів** Іван, 10) **Ваврик** Теодор, 11) **Іваненко** Михайло.

---

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 11. ЖОВТНЯ 1930.

АЛЬФОНС ДОДЕ. 29)

# МАЦІЦЬКИЙ

ПОВІСТЬ.

Золота душа з цього Якимця! яку гірку насолоду прислав він мені у своїм листі! Я сміявся і плакав одночасно. Останні місяці мого життя з пуншем, білярдом і всією каварнею Барбета подобали на марево. Тепер я сказав собі: „Годі. Від нині пічну працювати, зберу всі свої сили як Якимцьо".

Звук дзвінка. Мої учні стояли вже рядами, розмовляли про приїзд підпрефекта і тицяли пальцями в його карету. Я передав їх під опіку професорів, а коли позбувся їх, кинувся притьмом на сходи. Я хотів якнайскорше бути сам у своїй кімнаті з листом Якимця.

— Пане Даниле! на вас жде директор.

Директор? Чого може хотіти директор від мене?... Сторож глипнув на мене якось дивно. Я як стій згадав приїзд підпрефекта і спитав:

— Чи пан підпрефект є в канцелярії?

І я почав перескакувати по кілька сходів, увесь задиханий.

Приходять такі дні, коли стаєш якби божевільним. Почувши, що в канцелярії жде на мене підпрефект, я подумав — знаєте що? Подумав, що я зробив добре враження на нього підчас роздачі свідоцтв і що він приїхав спеціяльно запропонувати мені місце свого особистого секретаря. Це видалося мені найприроднішим фактом під сонцем. Лист Якимця з його старим маркізом зовсім замотиличив мені голову.

Чим вище йшов я по сходах, тим більше мав я певности щодо цього: „буду секретарем підпрефекта". Я скакав від радощів.

На закруті коридора я надибав Роґера. Він був дуже блідий і мав таку міну, якби хотів заговорити до мене. Але я не зупинявся; адже підпрефект не міг на мене ждати так довго.

Коли я добіг до канцелярії директора, серце билося в мені страшенне. „Секретар підпрефекта!" Я мусів пристати на мент, поправити кравату, протягнути рукою по волоссю і аж тоді натиснув ніжно клямку.

Ех, якби я був знав, що ждало на мене за дверима!

Підпрефект стояв, обпершись легко на марморовий ватран і підсміхався зпід ясних бокобродів. Директор у домашнім одязі стояв покірно поруч нього, з кімнатною шапкою в руках, а Віо, якого стягнули сюди поквапно, скулився в кутку.

Коли я ввійшов, підпрефект зараз забрав слово:

— Отже це ви, пане, зводите служниці?

Він сказав це виразно, з іронією і не переставав усміхатися. Спершу я подумав, що це жарт і я не відповів нічого. Але підпрефект не жартував. Помовчав хвилину і знову почав з усміхом:

— Чи маю честь говорити з паном Данилом Ейсетом, що звів служницю моєї жінки?

Я не розумів у чому справа. Але почувши слово „служниця", яким немов би хто вдарив мене по лиці вже вдруге, я почервонів від сорому і крикнув від щирого обурення:

— Я служницю? я ніколи не зводив ніякої служниці!

Після такої заяви директор поглянув на мене зпоза окулярів із погордою, а з кутка пробурмотіли ключі: „Яке нахабство!"

Підпрефект далі всміхався; взяв із ватрана якийсь звиток, якого я досі не запримітив, і потряс ним перед моїм носом:

— Ось тут, мій пане, ми маємо поважні докази у чому вас обвинувачують. Є це листи переловлені у згаданої „панни". Правда, що на них нема підпису і служниця не хоче виявити ніякого імени. Зате в тих листах згадується часто про ґімназію і на Ваше нещастя пан Віо ствердив, що почерк і стиль у цих листах є Ваші...

У цьому місці ключі забрязчали, а підпрефект додав з усмішкою:

— У нашій ґімназії не всі-ж є поетами.

Тоді одна думка блимнула мені в голові: я хотів поглянути на ці папери. Я кинувся до них. Директор налякався скандалу і порухом руки хотів мене стримати. Але підпрефект спокійно передав мені вязку паперів:

— Прошу, погляньте.

Лишенько! це-ж були мої листи, писані до Цецилії!... Всі разом зібрані! Від першого, що починався: „Цециліє! часом як сиджу задуманий на скелі..." аж до апострофи з благословенням: „Янголові, що згодився зійти на землю на одну ніч"... Якже це? всі ці квіти любовного красномовства я кидав під ноги звичайної служниці! Подумати, що особа на такім високім становищі, така... чистила щодня черевики підпрефектові! Можете уявити собі моє спантеличення і мою скаженість.

— Ну, що-ж ви на це, пане Дон-Жуане? — кепкував собі підпрефект, помовчавши хвилину — чи ці листи ви писали чи ні?

Замість відповісти, я поник головою. Одно слово могло було мене виправдати. Але я не сказав цього слова. Я був готов радше терпіти, ніж видати Роґера... Бо мусите зрозуміти, що серед цієї катастрофи, Маціцький ні на мить не сумнівався в чесності свого приятеля. Коли пізнав свої листи, сказав собі нишком: „Роґер був за лінивий, щоби їх переписувати; він волів за той час ґрати в білярд, а висилати готові мої листи."

Голубина душа цей Маціцький!

(Продовження буде.)

проф. гімн. у Дрогобичі, 12) Гайгель Осип. Крім вичислених випущено на волю також дир. гімн. Вол. Кузьмовича. Всі вони були арештовані 26. вересня ц. р. у Дрогобичі при масових арештах у карній справі проти інж. Остапа Левицького і 44 тов. за злочини з §§ 58. а., 59 ц. і 65. к. з., яких мали допуститись через організування чи пак участь у тайнім товаристві в дрогобицькім нафтовім басейні з характером і цілями військової організації. Інші арештовані сидять дальше у вязниці. Оборона рівночасно стверджує на основі актів, а саме протоколу ревізії, що оголошення в польських часописах, немов би при ревізії у д-ра Терлецького найдено двацятькілька крісів, є чистою видумкою.

# ОСТАННІ ВІСТИ

### МИТР. ШЕПТИЦЬКИЙ У МІН. ЧЕРВІНСЬКОГО ТА ЦАРА.

(ПАТ). Міністр справедливости Цар і міністр освіти Червінський приняли 8. жовтня митр. Шептицького, який звернувся до них у звязку з розпорядком міністра освіти у справі двох українських гімназій у Сх. Галичині й у звязку з акцією органів справедливости на цьому терені. Міністр справедливости сказав, що розпорядки і діяльність судової влади відбуваються на основі та в рямцях обовязуючих законів при строгому приноровлюванні принципів судової процедури. Міністр віроісповідань і освіти, у якого митрополит інтервеніював у справі молоді двох зачинених українських гімназій, сказав о. митрополитові, що не бачить основ для зміни виданих у тій справі розпорядків.

### РОЗВЯЗАННЯ „РІДНОЇ ХАТИ".

Люблинський воєвода приказав замкнути та розвязати т-во „Рідна Хата". Польські джерела повідомляють, що т-во займалося комун. діяльністю. Управа т-ва була у Холмі. Поліція переводила ревізії у місцевостях, де є філії т-ва та найшла буцімто обтяжуючий матеріял.

### ПОЖЕЖІ.

У Сіраківцях (пов. Перемишль), як подає ПАТ, згоріли у мин. вівторок 2 стирти конюшини, вл. Дембіцького. Шкоди є на 4.500 зол. Це вже третя з ряду пожежа за кілька ост. днів. На місце пожежі виїхав командант слідч. виділу ком. Оленкевич із двома агентами та поліц. собакою.

На фільварку в Сернках (пов. Бібрка) згоріли дві стирти жита, вл. арендатора Вйонцека. — У Сандаках біля Вишатич (пов. Перемишль) згоріла стодола зі збіжем кольоніста Лищака.

### АРЕШТУВАННЯ.

**Арештували священика.**

Функціонарі політичної бригади арештували Романа Сушка. Польські джерела твердять, нібито Сушко був давніше командантом УВО. Сушко довший час був під поліційним доглядом.

Польські джерела твердять, буцімто Сушко приїхав був до Львова, щоби перейняти краєву команду У. В. О. після Головінського. Він нібито мав їхати на приказ Коновальця до Канади, щоби збирати фонди для УВО. Тому, що Головінського поліція вбила, виїзд Сушка здержали в ост. днях і він дістав приказ виїхати до Львова. Він приїхав до Львова передучора, а поліція довідалася про це зараз на другий день і арештувала його.

У Теклівці (пов. Скалат) поліція арештувала Павла Стадника, уч. VII. гімн. кл. і Яр. Дупака з Гаїв Вел. (Тернопіль) уч. VII. гімн. кл. Їм закидають, що 14. вересня підпалили фільварок Гедройця в Кипячці, а 18. вересня стирту конюшини Островського на полі біля Дичкова. — У Сухівцях (пов. Збараж) арештували Вас. Грицину, якому закидають, що 24. вересня підпалив тамошній фільварок. — У пароха Кут (Станиславівщина) о. Стефановича перевела поліція ревізію та нібито найшла бляшанку з 10 ракетами зі запальниками. — В о. Гаврилюка, пароха Тишковець (біля Надвірної) перевели вдруге ревізію та нібито найшли муніцію, револьвер і протидержавні папери. — У Скоморохах Старих (пов. Рогатин) арештувала поліція 9. жовтня місцевого пароха о. Вас. Німого. В нього найшли буцімто у сіні два кріси, фляшку бензини, мапу села, на якій були зазначені червоно хати місц. поляків. Арештованого відставили до вязниці в Бережанах.

### ПРОЦЕС ЗАСУДЖЕНИХ КОМУНІСТІВ.

Дня 9. жовтня почалася перед львівським трибуналом присяглих розправа проти трьох комуністів: Гірша і Юґенда, прив. урядовців та студента політехніки Пропера. У червні ц. р. усіх трьох на основі ухвали присяглих засуджено на смерть. Тому, що Найв. Суд признав касацію, їх справа найшлася знову перед львівським судом. Усі три не признаються до вини (поширування комун. летючок). Пропер узагалі заперечує, начеб був комуністом, два інші признаються, що симпатизують із комун. ідеєю.

Дня 9. жовтня замкнено доказове постування. В пятницю западе присуд. Обвинувачує прок. Мостовський, боронять адв. д-р Ляндау, д-р Аксер, д-р Глушкевич і Александрович.



### ПІСЛЯ КАТАСТРОФИ В КОПАЛЬНІ ПІСКУ.

Виявилося, що підчас того, як усунулася стіна в копальні піску при вул. Павлінів (вл. інж Бізанца), були там два вози й візники та кільканадцять робітників. Вмить усіх, разом із кіньми та возами засипав пісок. Зараз збіглися вояки 40. п. п., які вправляли неподалеки. Вони видобули 11 робітників, що були вчасти засипані, а саме: Гн. Процака, Фл. Гайдука, Ст. Семкова, Людв. Миська, Ілька Семенька, Ст. Гайдука, Альб. Поправу, всіх із Конопниці; Й. Полянського й Тад. Вакермана зі Зимної Води, Ар Гроса зі Сигнівки й Ів. Ярчука зі Збоїск. Майже всі контужені на всьому тілі.

Небаром приїхала пожежна сторожа та відділ саперів, щоби рятувати решту засипаних. Одначе пісок безупину усувався, тому праця була утруднена. Видобули ще робітника Ст. Сміха, який врятувався, тому що голову сховав під віз. Рівночасно видобули зпід піску коні та віз. Вкінці добули вдушеного вже Брон. Войнаровича з Кривчиць. При цьому була жінка Войнаровича. Вдушений мав 27 літ і осиротив одну дитину.

Покищо годі устійнити, чи пісок іще когс не засипав. Слідство виявило, що винуватий за катастрофу є вл. інж. Бізанц і управитель підприємства Тененбавм, бо не забезпечили терену копальні. Недавно цю копальню магістрат був замкнув на 6 тижнів. Інж. Бізанца й управ. Тетенбавма арештували. Урятований робітник Сміх занедужав на потрясення нервів і його перевезли до шпиталю. Копальню замкнули, а вхід опечатали.

---

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 11. ЖОВТНЯ 1930.

# Олена Пчілка.

**(1849—1930.)**

*(Посмертна згадка.)*

(Докінчення.)

У 1873. подією для О. Пчілки була вистава „Різдвяної ночі" Лисенка; у 1874 — зустріч із Кулішем (єдина в її житті), коли він приїзжав у Київ, щоби обороняти свої історичні пісні, які свідомо підробляв як народні. Від 1876 до 82 р. О. Пчілка жила з мамою на Волині. Драгоманов виїхав уже тоді на чужину, наслідком конфлікту з владою. Вся праця Пчілки була звернена на виховання дітей, щоби зберігти їх від російських впливів.

У 1878 р. зустрілася Пчілка і її чоловік з Драгомановим у Парижі, підчас всесвітньої виставки; жили там тоді різні визначні еміґранти як князь Кропоткін, Вера Засуліч і ін., з якими вони там сходилися. Зате після повороту мужа Пчілки Косача перенесли „для добра служби" до Луцького, де вони провели дві зими. Тут Пчілка брала живу участь у місцевому театрі і ввела вперше до місцевої клюбової бібліотеки українські книжки. Для дітей своїх підготовила вибір перекладів з російських і польських письменників, що вийшов книжечкою п. з. „Українським дітям" і переклала дещо з Гоголя.

Коли вони переїхали на хутірець у Колодяжне біля Ковеля, Пчілка робить перші поетичні спроби, які згодом у 1886 р. вийшли п. з. „Думки-мережанки". У 1882 р. виїхали до Києва, щоб учити дітей: Лесю (Українку) і Михайла. Там Леся почала писати свої перші вірші. У рр. 1883-5 Пчілка написала пєси для українського театру „Суджена не оглужена", „Сватова річ" і „Злочинниця". У ці-же часи бере вона якнайживішу участь у видаванні літер. альманахів: „Ради" у Києві та „Першого Вінка" у Львові, на які дає половину фондів.

Коли син її здав іспит до V. кл. гімназ. у Холмі в р. 1884, жила вона в Колодяжному, але постійно доїзжала до Києва. У 1891 відвезла недужу Лесю до Відня, до лікарів і по дорозі побувала у Львові та в Варшаві. „Коли ми верталися назад, львівська влада занепокоїлась і навіть попросила нас швидше виїхати: був час важний, проходили саме вибори до сойму. Отже побоювалися десь то нашої аґітації чи що".

Актуальна згадка!

У 90-их роках мужа Пчілки перенесли до Києва. Косачі жили близько з родинами Лисенків і Старицьких. Уся громадянсько-літературна діяльність українців зосереджувалася тоді в російським „Литературно-артистическом Обществе". Коли випадав якийнебудь ювилей, літературний чи музично-артистичний, улаштовували вечірку з рефератами, співами, декламаціями. Так відсвяткували роковини Шевченка, Глібова, Гребінки, Куліша, — поки це „Общество" не закрила влада в 1903 р.

У 90-их роках заснувалось (неофіціяльно) літературне товариство молодих українських авторів; Олена Пчілка з своїми дітьми (син Михайло підписувався Обачний, а його дружина: Грицько Григоренко) грали там подвійну ролю. На цей час припадає знайомість Пчілки з Коцюбинським. Після смерти брата (Драгоманова) і мами, Пчілка зайнялась маєтковими справами рідні на Полтавщині.

У 1903 р. О. Пчілка єдина промовляла на святі Котляревського... українською мовою, хоча й коротко, тоді як інші українці, з огляду на офіціяльну заборону „українських виступів" промовляли по російськи. О. Пчілка дописувала постійно до львівської „Зорі", аж до її припинення. У 1906 р. вона стала в Полтаві редакторкою „Нового Краю" з Рудченком, а рік пізніше перенесла журнал до Києва, видаючи його аж до заборони 1914 р. — коли з вибухом війни царський уряд ліквідував всякого українського слова. При „Рідному Краю" видавала Пчілка ще й діточий місячник „Молода Україна", докладаючи до цих видань щомісяця свої гроші.

Від 1905—1914 р. помер муж О. Пчілки і її найдорожча донька Леся. Від смерти Лесі О. Пчілка жила в Гадячім, а „Рідний Край" і „Молоду Україну" друкувала надалі в Києві. Одночасно займалася педагогічною літературою, головно місцевим театром, для якого писала принагідні пєси. Від 1920—4 р. мешкала в Могилеві Подільському у своєї другої дочки, а відтак до смерти у Києві, де працювала в „Етнографічній Комісії" при Академії Наук і інших секціях.

Цього року харківське видавництво „Рух" видало збірку давніх оповідань О. Пчілки. Щойно в передмові до того тому, О. Пчілка розкрила цілу низку своїх псевдонімів під якими писала до всяких видань принагідні твори; неодин із тих творів ішов на чужий рахунок, бо псевдоніми були справді штудерні та різноманітні: Авело, Бабуся, Гни-біла, Колодяжинська, Кочубеївна, Княжна Кочубеївна, Ковалько, Н. К-ч (деякі гадали „Надія Кибальчич!"), Полтавенко, Хтось, Віщий Олег. З її оповідань перевидані „Пігмаліон", „Забавний вечір", „Чад", „Соловйовий спів", „Маскарад", „За правдою", „Рятуйте!", „Збентежена вечеря", „Півтора оселедця", „Золота писанка" та „Біла кицька".

Твори О. Пчілки мають нині виключно історично-літературну вартість себто: це придорожні стовпи, що вказують, якими шляхами йшов розвиток національної свідомости на Україні та організація літературної праці. О. Пчілка в першій мірі орґанізаторка, душа гуртків, видавництв, вихователька.

Дуже цікавою є сполука в такої інтеліґентної людини — европейської освіти з малою скромною літературною працею, пристосованою до змагань часу та місця — майже просвітянською працею. О. Пчілка під впливом Драгоманова вже ставила в своїх оповіданнях і статтях питання про взаємини націоналізму, простонародности та ширшої европейської культури. Дарма, що це питання й інші цього рода були здебільша звернені до широкої маси національно непробуджених земляків і були зясовані в формі сентиментальних покликів, сама О. Пчілка стояла понад ними.

Її знайомість етнографії йшла здебільша під фірмою збірної праці. Найбільшим її твором була — Леся Українка, яку вона не тільки видала, але й зберігла матірньою запопадливістю протягом довгих літ грізної недуги.

*М. Р.*

**Відгуки дня.**

# В америцкий край.

Відїзджали до Америки, як відлітають бузьки у далекий вирій. Там, десь, за синою млою краї, гори і ріки, а за тим океан, а за океаном їх прибрана отчина, зі статуєю свобода на березі. Там їх родини, хати, господарства, станки праці, їхні думки, надії і сподівання.

Тільки серце їхнє не ціле в Новім Краю. Поділилось воно на дві половини: одна там — при рідні, хатах і праці, друга — тут, при рідній-найрідній землі. Три місяці тому обізвалася ця половина серця, як перепілка в літний вечір. Через краї, гори, і ріки, через широкий океан полинув сердешний зов аж у країну свободи і застукав до вікон хмародерів та фармерських домиків, до фабрик та установ. Застукав до всіх тих, хто перед літами оставив половину серця в маленькій, бідній країні, що зветься Галичина.

Приїхало в Галичину вісімдесять американських горожан, подивитись на край, у якім колись жили, а до якого вже тужили і тужать.

Не має він ні хмародерів, ні фабрик, ні новітніх фарм, ні статуї свободи... Його вузькі вивідовані, прибитий народ не мають права витримати порівнання з широкою богатою Америкою. А все таки... А все так тягнуло щось американців до старого, рідного краю...

Приїхали не так, як колись виїзджали.

В бідній одежі, з понуреними головами, заплаканими очима. На плечах клуночки — ціле їхнє добро. В кишенях білети, корабельні карти і останки грошей з проданого майна. Всіма силами боронилися проти спокуси — шукати за морем кращої долі. Коріння, якими так сильно вросли у рідну землю, довго не пускали їх у світ. Але нужда, поневірка і надія помогти своїм рідним була сильніша. Порвала одного дня коріння і вони поїхали.

Скільки труду і невигод, заки добилися в обіцяний край. А скільки тяжкої, скаженої праці, заки вони почулися людьми. Американська земля тверда і болюче калічить пальці кожному, хто хоче випребати в ній хоч один шаг. А вони гребли і гребли, затиснувши зуби від завзяття і болю.

Так минали роки за роками, довгі як століття, бо сповнені кровавим потом вщерть. Туга за рідними сторонами хоч і нераз підходила до них але вони проганяли її від себе, бо мали ясну ціль перед собою, створити підставу своєї будучини.

А як вони приїхали у рідний, старий край! Добре вдягнені, з піднесеною в гору головою, відважними, отвертими очима. Не клуночки в них на плечах, а валізи і не ціле там їхнє добро, а подорожні річи та дарунки для знайомих. Мова їхня різка, коротка і не боязка, не зпід поли. Навчилися в краю Вашінґтона шанувати і цінити себе, як людину, а край Вашінґтона цінить їх як горожан. Не якихсь там, а повноправних горожан своєї великої, могутньої землі.

Побули заморські українці два місяці серед давно небачених, рідних людей, у давно покинених, рідних селах і вкінці прийшов час вертатися назад.

На головнім двірці у Львові. Година 11 в ночі. Гамір, свист, гук, перекликування. Холодна осінна ніч, розовічена тисячами ламп. Й тиша переперта тисячами вигуків.

Біля потягу Букарешт—Берлін великий гурт людей. Балакають швидко, нервозно, немов спішаться переказати все, що ще недоговорене, чи забуте.

Це американські українці, які саме відїзджають і їхні галицькі знайомі та своякu, які їх відпроваджують. Між тими, що відїзджають — мій брат, між тими, що відпроваджують — я. Стоїмо напроти себе і дивимося один одному в очі. Хочемо запамятати собі риси лиця, щоб мати їх на довго в памяти. Вісімнадцять літ минуло з того часу, як ми так само прощалися...

— Будь здоров, брате — каже він — Бог зна, коли знову побачимось!

В очах практичного, загартованого американця блеснули сльози.

— Даруй, брате — відповідаю — що мене твої сльози не зворушують. — Дивлюся на вас — ситі і вдягнені, дивлюся на вагони — друга кляса, знаю, що й на кораблі вигідно вам буде. Заїдете щасливо до дому і то не денебудь, а до Америки, під опікунчі крила статуї Свободи. Такі слова, як твої, чув я тисячі разів, але в далеко трагічніших моментах. Скільки то разів перед наступом говорили так до мене мої товариші... Богато справді вже ніколи зі мною не побачиться... Що супроти того вигідна подорож до Америки?!... Даруй мені, брате, але в хвилі Твого відїзду, не хочу бути нещирим.

Не знаю, як він приняв мої слова, але зрозуміти їх напевно не міг. Щоби їх зрозуміти, треба було пережити всі страхіття нашої землі і — не їхати до Америки.

— Ще пять хвиль! — сказав один з провідників.

— Боже, як мало! — вітхнула якась жінка.

— Вийшла тому місяць за галичанина — пояснив мені брат. — Вона їде, а він остає тут, доки не дістане позволення.

Одномісячне подружа стояло притулене до себе, як і личить молодим новоженцям. Вони одні мало-що говорили. Не треба їм було слів, бо серця швидше і вимовніше говорять як уста.

До мене підійшов знайомий американець.

— Біда, пригноблення, сірина всюди, а все таки жаль покидати — сказав немов до себе.

— Але покидаєте!

— Щож хочете? Чи маю так зробити, як той лемко.

І почав легенько поспівувати лемківську пісню:

„Полетів би на край світа
Як вітер, што в поли літа
Гей! В америцкий край...
Лем жаль ми вас мої верхи,
Лем жаль ми вас мої верхи,
Зелениї жаль...“

Хто ближче нас стояв, стих і заслухався. Адже хоч і їхали вони, то жаль було їм за всім, що оставляли. І за зеленими верхами і за хвилястими долами, і за хатками в вінках садів, і за усім нашим безталанням...

„Жаль ми тебе рідна земле,
Де теметів тихо дремлет.
Гей! Жаль ми тебе, жаль!
Бо інацій бим поїхав,
Бо інацій бим поїхав,
В америцкий край...“

Свист кондуктора перетяв останні звуки, та не змінив настрою.

Останні слова, останні стиски руки, остання хвиля...

Американці вже в ваґонах, галичани вже самі...

Якась американка стоїть у вікні вагону, тримає в руках вазонок з квіткою і раз-у-раз втирає сльози.

— Везете квітку до Америки? — питаю.

— Везу. Нехай ми пахне рідним краєм.

— Нехай вам буде тим чарівним євшанзіллям! — кидаю за нею навздогін, бо потяг уже рушив.

Брат махає рукою до мене, я до нього, всі американці в вікнах і всі плачуть.

На очах галичан ні знаку сліз. Жаль їм за рідними чи знайомими, але плакати за людьми, що їдуть у край Вашінґтона?!...

А може вже не мають чим плакати?!...

**Галактіон Чіпка.**

# Самочинний громадянський відрух.

**На відбудову знищеної школи у Львові.**

З кінцем вересня ц. р. вибух бомби знищив будинок 5-клясової школи „Р. Ш.“ ім. Князя Льва у Львові на Личакові, при чому зруйнував ціле внутрішнє уряджения, шкільні прибори та шкільну крамницю. „Державний Обезпеченевий Заклад“ відмовив виплати забезпеченої школи.

**Мусимо власними силами здвигнути новий шкільний будинок!**

Не ждучи на окремі поклики — отсі Громадяни й Громадянки самочинно зложили на будову нової школи „Р. Ш.“ ім. Князя Льва у Львові:

1) Артист проф. Буцманюк Юліян — олійний образ „Помста“ і кличе мистців: Новаківського Олексу і Труша Івана обох зі Львова, 2) арт. д-р Іванець Іван — олійний образ „Гуцулка з Космача“ і кличе: арт. Мороза Михайла і рад. Голінатого Осипа у Львові та д-ра Нижанківського Мирона в Кельцах, 3) д-р Михайло Рудницький — 54 книжок і кличе: М. Малицького, власника дібр в Шляхтинцях, д-ра Степана Баршинського в Золочеві і Івана Дубицького в Станиславові. В золотих зложили: 4) Антін і Марія Крушельницькі 100, 5) Ясінчук Лев 20 і кличе: д-ра Волод. Ревюка, д-ра Олексишина Ярослава і Петрика Петра усіх у Львові, 6) Герасимович Іван 20 і кличе: д-ра Раковського Івана, д-ра Парфанович Софію і Микитчука Василя усіх зі Львова, 7) Климкевич Михайло 20 і кличе: о. д-ра Трохимчука Михайла з Перемишля, д-ра Кречковського Маріяна зі Золотого Потока і д-ра Шевчука Семена зі Львова, 8) Колтун Петро 20, 9) Терепа Ірена 20, 10) Вахнянин Данило 10 і кличе: ректора о. д-ра Бойчука Авксентія зі Станиславова, суддю д-ра Шкільника Михайла з Перемишлян і адв. д-ра Біляка Степана з Городка, 11) інж. Лучишин Іван 10 і кличе: інж.: Колтунюка Ярослава, Пастернака Северина і Рибарука Івана усіх зі Львова, 12) Мурин Евстахій 10 і кличе: Кливака Волод., Лотоцького Степана і Васькова Михайла усіх зі Львова, 13) збірка на тацу в церкві св. Петра і Павла 16, 14) Іваницький 10, 15) робітники „Власної Хати“ 9.20, 16) Маріяшова 5, 17) Левицький Микола 5, 18) Когут Волод. 5, 19) Г... Волод. 5, 20) Ольховий Осип 5, 21) Кривуцький Теодор 5, 22) Ковалів Константин 5, 23) Елюк Юліян 2. — В ам. дол. зложив Олексин Іван 5. — Жертви пересилати на щадничу книжочку ч. 15.150 кооп „Дністер“ під кличем: „на будову школи ім. Князя Льва у Львові.“

## Демонстрації в Київі і Харкові.

А. Т. Е. Рига. В Харкові і в Київі комуністичні організації влаштували масові віча та демонстрації під кличем протесту проти „польського фашизму, який гнобить українське населення Східної Галичини“. Ухвалено ряд резолюцій, які заповідають комуністичну революцію на Західній Україні, що повинна прилучитись до Радянщини. „Вісти“ оголосили статтю, в якій твердять, що польська влада на Західній Україні така жорстока, як французька влада в Сирії чи Індохінах. „Вісти“ кінчать статтю закликом до радянського пролетаріяту, щоби він був готовий разом із міжнароднім пролетаріятом обороняти Західну Україну від польського терору. Інші радянські щоденники на Україні також атакують Польщу а Всеукраїнський „Мопр“ збирає жертви для політичних вязнів у Польщі.

## Ґрінбавм іде з німцями?

„Хвіля“ довідується, буцімто Виб. Бльок Сіоністів Конгресівки (головою якого є Ґрінбавм) переговорює з німцями з конгресівки в справі створення виб. бльоку в поодиноких виб. округах. Передовсім йде тут про Лодзь і лодзьке воєвідство.

## Після димісії кабінету Маніва.

Як подає румунська преса, дня 7. ц. м. румунський король приняв димісію кабінету Маніва. На його місце запропоновано кабінет Міталака. Дня 8. ц. м. радила рада міністрів при співучасти представників законодатних органів і деяких партій. В кабінеті Міталака перевагу матимуть цараністи. Міталак погодився утворити кабінет. Манів правдоподібно виїде за кордон. Преса вважає, що кріза кабінету може мати поважні наслідки і твердить, що кабінет націоналцараністів є знищем переходовим.

## Терор в Індії.

Льондон. А. Т. Е. Надзвичайний трибунал в Лягорє засудив 3 гіндусів на кару смерти, 7 на досмертну вязницю, 2 на 5 літню вязницю за вбивство інспектора англ. поліції Сандерса.

## Контрреволюція на Білорусі.

Рига. А. Т. Е. Ц. К. К. П. Білоруси розвязав комуністичну організацію працівників комісаріяту освіти білоруської республики, бо слідство виявило, що в цій організації були самі праві опозиціонери і націоналісти.

## Похорони жертв катастрофи.

Льондон. А. Т. Е. Підчас перевоження трумн 48 жертв катастрофи англійського бальону, в кораблі попсувалась шруба, тому ці трумни перенесено на інший корабель, з пристані відвезено поїздом до Льондону. В жалібнім поході через вулиці Льондону взяв участь цілий уряд на чолі з Мекдональдом. Кожна домовина була покрита чорною хоругвою. Всі трумни зложено в Вестмінстері, де лишуться до суботи і будуть похоронені.

## Чистка в редакціях.

„Красная Ґазета“ пише, що робітничо-селянська інспекція розпочала чистку в редакціях комуністичних ґазет. Виявилось, що богато редакторів провінціональних ґазет виломилось із партійної дисципліни. З редакції „Гудок“ усунено 3 редакторів і поставлено перед суд за статті писані в контрреволюційному дусі.

## Вернувся до вітчини, щоби згинути.

„За Свободу“ пише, що російський еміґрант Матвієв, затужнивши за вітчиною, попросив радвладу дозволити йому вернути до Росії. Більшовики видали йому пашпорт, Матвієв урадуваний вернув до дому до родини, а там ДПУ арештувало його і на днях розстріляло у місті Коломні.

# Концерти В. Ємця в Америці.

Дістали ми програми друковані в англійській мові, призначені на концерти в Ню-Йорку та околиці відомого нашого артиста-кобзаря Василя Ємця, бувш. учителя гімназії на Чернигівщині, добровольця Української армії, від літ мандрівного артиста, що живе в світі зі свого таланту. У програму його концертів входять пісні з історії нашої визвольної боротьби, історичні народні й гумористичні пісні з типовими кобзарськими речитативами, мельодії історичних і народніх танків.

Кожна така програма має обширний текст: життєпис артиста, загальні звістки з української етнольоґії, голоси світової преси, репродукції давніх і сучасних кобзарів-бандуристів, знимки орхестр зорґанізованих Ємцем. Програма видана так вибагливо, що неодин наш ювилят бажав би побачити раз у житті так видану одну свою збірку.

## Домашня війна в Китаю.

Льондон. А. Т. Е. Військо нанкінського уряду заняло місто Чанча, яке було осередком комуністичної акції. Комунікат штабу Чан-Кай-Шека твердить, що нанкінські війська забрали в полон усіх повстанців. Війська ґен. Фенґа відступають за жовту ріку. Чан-Кай-Шек уважає, що комуністичний рух в Китаю вже зліквідований.

## НОВИНКИ

— **На волю.** Парох Гаїв біля Львова о. Сидір Сохоцький, якого поліція арештувала (а польські джерела приписали були йому приналежність до... УВО) вийшов на волю дня 9. жовтня ц. р.

— **Реквізиція виборчих фондів.** Дня 7. ц. м. в канцелярії адвоката д-ра Сохацького в Калуші зявився поліціянт і заявив, що на доручення старости має зареквірувати виказ жертводавців на льокальний виборчий фонд та саму готівку. Д-р Сохацький відмовився видати виказ і готівку, а тоді поліціянт обіцяв ужити інших способів, щоби виконати доручення старости. Може воно буде так не тільки в Калуші.

— **На кару смерти.** Суд присяглих у Золочеві засудив Михайла Ґрая з Радехівщини на кару смерти через повішення за те, що він задушив свою жінку Горпину із Лешнева, пов. Броди. Підчас розправи Михайло Ґрай боронився тим, що мусів задушити жінку, бо вона мала такий горячий і ненаситний темперамент, що він немав ні одної ночі спокою і якби був її не позбувся, то сам був би пропав. Суд був тієї думки, що надмірні вимоги жінки ще не є причиною до того, щоби її задушити і Михайлові визначено найвищу кару.

— **Ще про вбивство служниці у Львові.** У звязку з убивством Ксені Пужаківної, арештовано матір Франца Войтили, бо слідство виявило, що вона намовляла сина позбутись Ксені за всяку ціну. Секція трупа убитої виявила, що зізнання Войтили були неправдиві, бо Ксена Пужак зовсім не була вагітна і померла вона тому, що він переломив їй стовп хребетний.

— **Катастрофа у Львові.** Дня 9. ц. м. рано завалилась у Львові при вул. Павлинів піскова гора. Відлом гори ваги 2—3 тисячі кільоґрамів упав вдолину та придавив робітника Войнаровича і 2 пари коней, що стояли під горою. Войнаровича іще не добули зпіз землі і піску. На місце катастрофи вислано відділ саперів і відділ поліції.

— **За поранення лісничого.** У вчорашнім ч. „Діла" в новинці „На два роки вязниці" помилково подано, що засудженого Степана Дацка боронив д-р Шевчук. Як довідуємося, д-р Шевчук боронив другого обвинуваченого Луця Школяра, якому закидали співучасть в нападі на лісничого Сироїжку і якого завдяки обороні д-ра Шевчука, суд звільнив від усякої вини і кари.

— **Світова продукція штучного шовку.** За даними М. Харбіна, голови т-ва фабрикантів шовку в Ліоні, в рр. 1928-9 вироблено в 1000 кг. штучного шовку: Сполучені Держави 44.000, 58.000; Італія 25.000, 25.000; Анґлія 25.000, 22.000; Франція 18.000, 19.000 Японія 7.000, 8.000; Голяндія 8.500, 9.000; Бельгія 6.000, 7.000; Швайцарія 5.500, 5.500; Польща 3.000, 2.500; Австрія 2.000, 2.000; Чехословаччина 2.000, 2.000; Канада 1.500, 1.500; Еспанія —.— 1.000; інші країни 1928 р. 1.000, 1929 р. 1.500. Разом р. 1928 168.000 кг; р. 1929 184.000 кг. Помічаємо зріст продукції штучного шовку в Спол. Державах, Німеччині, Франції, Японії, Голяндії та Бельгії. Натомість зменшення в Анґлії та Польщі.

— **Дзвін мертвих.** В долині ріки Адиги в Італії в місті Роверето в дзвіниці є найбільший дзвін у світі. Його вилито із австрійських гармат, здобутих італійцями у світовій війні. Цей великанський дзвін, якого гомін чути десятки кільометрів навкруги, дзвонить тільки раз на рік, 2. листопада. Дзвонить він на спомин усіх вояків, усіх армій світа, що впали в світовій війні. Цього року гомін того дзвону можна буде 2. листопада почути через радіо.

— **Наслідком хмаролому згинуло 60 людей.** Над мексиканським містом Пачука перейшов хмаролім. У місті згинуло 60 людей.

— **Зі страху перед бандитами.** В Нойкельні в Німеччині урядовець Вальнер пішов вечором із жінкою до театру, а в дома лишив свою 9-літну донечку Рут саму. Пізним вечором до дому, де мешкала Рут, закралися бандити і дівчина так злякалась їх, що вискочила з другого поверху на вулицю і покалічила собі ноги. Потім виявилось, що бандити не закрадались до помешкання Вальнерів, але один поверх нижче і скакати через вікно та ламати собі ноги не було потреби.

— **Новий тип поїзду.** В Шкоції побудовано новий тип поїзду і новий залізничий шлях. Цей поїзд зветься „повітряним", тому, що його шини висять у повітрі над возами у висоті 20 м. Вози мають вигляд торпед, а порушаються не парою, тільки електрикою. Цей „повітряний поїзд" летить зі швидкістю 250 км. на годину.

— **Ґрета Ґарбо княгинею?** У Льондоні пішла поголоска, що шведський князь Зіґвард, молодший син короля Ґустава, так залюбився у фільмовій артистці Ґреті Ґарбо, що задумує з нею оженитись. Ґрета Ґарбо правдоподібно вже дала згоду вийти заміж. Вістка ця не потверджена, але вона правдоподібна, бо Ґрета Ґарбо походить зі Швеції, а її чар міг кинути шведського князя їй до ніг.

— **Ґеніяльність і анормальність.** Макс Гаек містить у німецькій пресі цікаву статтю про анормальности ґеніяльних людей. Ця тема, якою основно займався Льомброзо, і сьогодні не втратила свого значіння. Як твердить Гаек, нема ґенія без дефекту: Цезар, Наполеон, Магомед, Достоєвський і Гельмгольц були епілептиками; правдоподібно й Олександер Великий мав цю недугу. Байрон, як відомо, був кульгавий,. Дарвін, Бісмарк були неврастеніками; Джон Льок, Вальтер Скот, Вольтер, Шеллі, Шіллер, Емерсон, Едгар По, Шопен, Ґайне, Чехов, Максим Горкий, всі вони були сухітниками. Умово хорі були якийсь час у своїм житті чи кінчали життя від цієї недуги: Тассо, Свіфт, Нютон, Ленав, Ніцше, Мопасан, Шуман, Бодлер, Ван Ґоґ, Сметана. Гомер був сліпий, Бетовен глухий, Мільтон сліпий, Кант горбатий, Руссо, Шопенгавер, Стріндберґ мали манію переслідування і неврастенію високого ступня. Безліч великих творців було венерично хорих.

— **Світова продукція бавовни.** За даними анґлійської статистики на цілому світі 1929 р. працювало 164 міліонів веретен у бавовняних фабриках. Число це супроти 1913 р. (143 міл. веретен) зросло приблизно на 15 відсот. На першому місці стоїть Велика Британія, на другому — Сполуч. Держ., на третьому Німеччина. Число веретен в Азії подвоїлося.

— **Чеська держава для німецького театру.** Як подає „Праґер Прессе", в 1930 р. чеський уряд видав для німецького театру в Празі субсидію в сумі 1.414.259 корон, а на 1931 рік ухвалено для німецького театру 1,533.000 корон. Окрім цього міністерство освіти призначило для німецького театру 100.000 річної допомоги. Мимохіть насувається думка, що „у нас інакше!"

— **„Обнова", Т-во українських студентів-католиків,** повідомляє своїх членів і весь студентський загал, що починає свою діяльність у новому академічному році відслуженням Інавґураційної Служби Божої в церкві Св. Духа (Духовної Семинарії) в неділю, дня 12. жовтня 1930.

**Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямнім!**

# З НОВИХ КНИЖОК І ВИДАНЬ.

## Книжка на часі.

**(Історичний Календар-Альманах „Червоної Калини" на 1931 рік.)**

Є книжки, які ділають на охлялу душу, як приємний літній туш на втомлене тіло. Коли дитина дістане від учительки в школі по пальцях, забуває про цю прикру пригоду при лектурі казок Ґрімма, Мінхгавзена чи 1001 ночі. Конан Дойль і фільми з хоробрими ковбоями на баских конях не від одного молодця відігнали думки про самогубство через заведену любов, а й для старих розхитаних нервів неймовірні нісенітниці Валляса бувають іноколи оливою на розбурхану хвилю. Коли ви прочитаєте сторінку „Діла" (перед його конфіскатою!) про „пацифікаційні" історії і візьмете потім у руки такий календар „Червоної Калини" з його правдивими і трошки „колірованими" геройськими „райберґешіхтами" з недавнього, а такого далекого минулого, то здається вам, наче у зовсім інший світ пірнули, де можете годинку відпочити після страхіть буденщини.

Цікавий це, цілком своєрідний український тип літератури оці наші календарі-альманахи. Ріжні вони, кожний з них виробляє собі власну традицію та вірно тримається первісного зразка. Ось уже 53. раз „Просвіта" видала свій щорічний „Календар", який 53 роки уґрунтовує своє значіння, як поважної громадської книжки для інформації, науки і розваги. Богато молодший Історичний Календар-Альманах „Червоної Калини". Всього 10 літ йому віку, але він собі здобув уже місце зараз за календарем „Просвіти" та свого права громадянства не вступить ніякому суперникові. Бо календарі „Червоної Калини" мають у нас монополь: поруч з календарними вістками дати читачеві здорову таки книжку (цього року рівно 10 арк. друку, себто 160 стор. великого формату), в якій у приступній й безпретенсіональній а проте наскрізь літературній формі ціла низка оповідань і нарисів, віршів та — головно — історичних споминів, кожний уступ зокрема та всі разом у найбільшій гармонії — підтримують національного духа, закріплюють національну традицію! Дивна річ, більше смутку в цих нарисах, ніж радости; навіть жалем і огірченням віє із деяких. Сумовите мистецьке оповідання А. Чайковського „Боже буди покровитель" про старенького українського „тирольця сходу", вірного Австрії і Габсбурґам, що гине від мадярських куль; до тої самої катеґорії похмурих образків належить і Ю. Шкрумеляка романтична „Повість про одну смерть", Ю. Липи надзвичайно тонко психольоґічно схоплений „Вартовий" (мабуть чи не найкращий твір у Альманаху), глибоко-траґічний нарис Даушкова п. н. „Остання стійка", і цілий ряд воєнних споминів. А проте вони не залишають того смутку по собі, який пригноблює та родить апатію й інерцію. Ці дрібненькі сумні твори черґуються з веселими (найкращий Ірини Шміґельської-Климкевичевої: „Мітінґ"), з бадьорими віршиками та зі справді вартісними історичними матеріялами (М. Ґалаґан „Делеґація на Кубань", д-р С. Шухевич „За гетьманських часів в Одесі", І. Роґатинський „Чортківська офензива", М. Бурнадз „На українсько-румунському пограничу" і і.). І разом цілість — є цією цілющою водицею, яка відсвіжує, є спасенним ліком проти втоми й зневіри, яка під натиском нинішнього дня закрадається в душу. Пригадуючи собі минуле з його успіхами й помилками та остаточним траґічним вислідом, чоловік зітхне, задивиться у далекі образи й заслухається у замогильні голоси аж вичарує з них поклик до нового життя — без огляду на ті гори й доли камінням засіяні, по яких це життя ступає.

Ні, рішуче — саме в нинішні дні це книжка надзвичайно на часі. *(ік)*

## Бібліоґрафія.

**Літературно-Науковий Вістник.** Книжка X. за жовтень 1930. Зміст: Ол. Стефанович: Русалки; М. М. Мельник: Слота в горах; Улас Самчук: По справедливому; Г. Башфорд: Одисея злодія; М. Донне і Л. Декав: Вірджінія йде в гору; Тетяна Шевчук: Американська жінка; д-р Л. Луців: „Природа" Кобилянської; Д. Донцов: Естетика декадансу; Е. Жарський: Із питань тваринної ґеоґрафії; М. Чортомелик: Галицька політика совітів; О. В. Дмовський та українські питання; М. Л.: З пресової фільми; М. Іванейко: Вітер; Бібліоґрафія.

**Життя і Знання,** популярно-науковий журнал. Вид. Т-во „Просвіта", Львів 1930, жовтень, ч. 1. (37). У змісті статті М. Боровського, Б. Лисянського, Е. Жарського, К. Гуського, Б. Лисянського... К. Гуського, Ів. Пашкевича, Ю. Крохмалюка; Всячина; Ілюстрації.

**Шлях виховання й навчання,** педаґоґічно-методичний місячник. Львів 1. жовтня, ч. 8. 1930. Видає Т-во „Взаїмна Поміч Українського Вчительства".

**Бюлетень гетьманської управи,** на правах рукопису. Вересень 1930, ч. 9. Зміст: Наказ гетьманської управи; Від ради присяглих У. С. Х. Д.; Від гетьманської управи; Клясове представництво в сучасних державних системах; Церква під більшовиками; З листування.

**Студентський Вістник.** Вид. „Цесус", ч. 11—12, 1929, Прага.

**Нива,** часопис присвячений церковним і суспільним справам. Львів, вересень 1930, ч. 9.

**Пластун,** часопис пластової молоді, Ужгород 1930, ч. 1. септембер.

Die Rindviehzucht in Dänemark von Kosulent L. Hansen Larsen. Kobenhavn 1929.

## Католики проти Гітлера!

Як подав „Берлінер Тагеблят", єпископ Майнцу опублікував письмо, в якому заявляє, що 24. точка програми партії національних соціялістів виразно противиться науці католицької церкви, тому віручі католики не сміють вступати до цієї партії. Члени партії Гітлера не можуть приступати до святих тайн і дістати розрішення. Справа в тому, що в програмі національних соціялістів релігію вважається національною справою, чим гітлерівці протиставлять себе католицизмові.

## З театру.

**Великий Театр: „Дімок трьох дівчат" — оперетка на основі музики Франца Шуберта.**

В порівнанні з віденською постановкою „Дімка трьох дівчат", яку ми оглядали в часі великої війни, випала вистава тієї прегарної оперетки у Львові доволі блідо. Виною тут невідповідна обсада деяких партій і деякі потягнення режісури, що ніяк не гармонізували з загальним міліє, в якому відбувається акція оперетки, що в ній змальоване життя Франца Шуберта, якого піснями перетикані густо всі три акти.

Колиж „Дімок трьох дівчат" усеж таки подобався на вчорашній виставі, то саме завдяки тим чудовим, повним чару й сентименту мельодіям Шуберта, що кожного хапають за серце. Позатим подобалися ще виступи балету, зокрема прегарне „скерцо" у відтворенні п. Ґрабовського.

Зпоміж трьох дівчат вибивалася тільки п-а Фонтанівна, що і сценічно і голосово в загальному відповіла свому завданню. Її обі партнерки (Вількошевська і Космінська) не мали більшого поля до попису. П-а Нокович в ролі співачки Ґрізі мала найбільший успіх вечора, але чому режісерія казала їй говорити дивним воляпіком, не знати. Ще більше вражало те, що агент (п. Биковський) послугувався чеською мовою — у Відні... В ролі Шуберта виступив п. Ловчинський, що сценічно створив гарну креацію, зате голосово вдоволив тільки частинно. Добрий був ще п. Фолянський в ролі батька трьох дівчат (хоч голосово він, а ще більше п. Гінглерівна, не дописали), незлий п. Вісневський в ролі барона і пп. Шмідт та Снежек в ролі обох молодих. До оживлення акції причинилися всі три товариші барона, яких назвища нам незнані. Диріґував п. Ґужинський. **І. Н.**

## ✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

**Олюся Марія Лазорко**, донька Марії і Михайла Лазорка, директора „Народньої Торговлі" і відомого нашого громадянина, померла по тяжкій недузі дня 8. ц. м., заосмотрена Найсвятійшими Тайнами, в 19-ім році життя. Похорони відбудуться в пятницю дня 10. ц. м. з дому смутку при вул. Тарновського ч. 104. в год. 3-ій попол. на Личаківський цвинтар. В. Її П.!

**Д-р Володимир Витошинський**, емер. міський лікар в Тернополі, помер у Відні 15. вересня ц. р. після операції нирок у 62-ому році життя. Покійний уродився в Денисові, пов. Тернопіль 29. січня 1869 р., де його батько о. Йосиф Витошинський був парохом і був знаний на Поділлі з того, що перший основував і провадив селянський нотний хор, перший у Східній Галичині, що часто виступав при нагоді наших національних свят та обходів, і заложив одну з перших читалень у краю. З батьківського дому виніс Покійний українську національну свідомість, котра скріпилася в часі гімназійних студій в Тернополі й університетських у Кракові в гурті товаришів, що опісля визначилися як народні працьовники. По скінченні медицини в Кракові відбув Покійний довшу клінічну практику у Відні і в 1895 р. осів на постійне як міський лікар в Тернополі, де був у службі до липня ц. р., коли перейшов на емеритуру. В громадянському і національному житті Тернопільщини брав Покійний як найживішу участь. Був основателем і довший час головою надзірної ради Українського Банку Кооперативного (давнього Повіт. Тов. Кредитового) в Тернополі, головою „Української Бесіди", брав участь у житті філії „Просвіти" і „Сокола" та десятки літ був безплатним лікарем Української Бурси. Не бракувало його ніколи при наших національних обходах і святах. В часі визвольної боротьби в рр. 1918/19 віддав сина одинака, учня осьмої гімназійної кляси, на службу до УГА і ця його одинока дитина зложила своє молоденьке життя в чотирокутнику смерти за Збручем на жертвеннику нашого найвищого національного ідеалу. Зломаний повоєнними подіями і смертю сина-одинака, занепадав д-р Витошинський фізично і з початком вересня ц. р. виїхав до Відня на операцію, де й помер. Похоронено Покійного тимчасово у Відні, а в листопаді ц. р. мають його тлінні останки спровадити до Тернополя і похоронити на рідній землі, для котрої трудився ціле своє життя. В. Й. П.!

## Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 9. жовтня ц. м. масло солене експортове 3·70 зол., масло пріма бльокове 3·60 зол., літра молока 0·29 сотиків; літра сметани 1·40 зол., копа яєць 11·00 зол.

# ОГОЛОШЕННЯ

## Театри.

**Великий Міський Театр:**

Пятниця, 10. жовтня, год. 7·30 вечором „Зведений" і „Мегае" Винявського.

Субота, 11. жовтня, год. 7·30 вечором „Дімок трьох дівчат" Шуберта. Виступ Фонтанівної і Фолянського.

Неділя, 12. жовтня, год. 7·30 вечором „Дімок трьох дівчат".

**Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):** Щодня „Хоробрий вояк Швейк".

**Малий Міський Театр:**

Пятниця, 10. жовтня, год. 7·30 веч. „Екзотична кузинка".

Субота, 11. жовтня, год. 7·30 вечором „Екзотична кузинка".

Неділя, 12. жовтня, год. 3·30 попол. „Папа кавалер".

Неділя, 12. жовтня, год. 7·30 вечором „Екзотична кузинка".

## Кіна.

**АПОЛЬО:** Звукова фільма: Залізна маска (з Фербенксом. на осн. Ол. Діма).
**КАСІНО:** Звукова фільма: Ревія Голівуду.
**КОЛЬОСЕИ:** Нечинне.
**КОПЕРНИК:** Звукова фільма: Роскоші небезпеки.
**ЛЕВ:** Звукова фільма: „Жінка, яка тебе ніколи не забуде".
**МАРУСЕНЬКА:** Звукова фільма: Роскоші небезпеки.
**ОАЗА:** Буря над Азією.
**ПАЛЯС:** Звукова фільма: „Вальс кохання".
**ПАН:** Два світи (Схід і Захід).
**ПАСАЖ:** Заморські чорти. Американська комедія.
**ПРОМІНЬ:** Крик життя.
**РАЙ:** Звукова фільма: Парада кохання.
**ХИМЕРА:** Чеснотливі дівчата.
**СТИЛЕВЕ:** Клич моря. Злодій з Багдаду.
**ФАТАМОРГАНА:** Сема заповідь.
**УТІХА:** Леґіон засуджениців.

## Програма радіо.

**Субота 11. X. 1930.**

**Варшава** (1411,7) 12·10 Грамофонові плити. **Гельсінгфорс** (221,4) 17·30 Скрипка: Нурмі. **Льондон** (356,3) 15·45 „Богема" Пуччіні. **Берлін** (419) 16·30 Концерт. **Харків** (426) 16·00 Оперова музика. **Стокгольм** (435,8) 19·00 Кабарет. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт. **Прага** (486,2) 18·20 Пісні. **Відень** (516,5) 17·45 Осінні пісні, співає Елита Авст. **Будапешт** (550,5) 12·05 Військова орхестра. **Париж** (1724,1) 13·30 Грамофонові плити.

**Неділя 12. X. 1930.**

**Варшава** (1411,7) 12·15 Богослуження. **Гельсінгфорс** (221,4) 11·25 Спів Тоїва Люки. **Берлін** (419) 14·30 Концерт солістів. **Харків** (426) 16·00 Концерт: гумор і сатира. **Стокгольм** (435,8) 19·15 Шведська музика. **Рим** (441,2) Радіоквінтет. **Прага** (486,2) 11·00 Хор. **Відень** (516,5) 11·05 Концерт. **Будапешт** (550,5) 16·00 Мадярські пісні.

## ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

**У**ПРАВА наукових курсів **„Освіта"** приймає до 15 жовтня вписи на однорічний матуральний гімназійний курс, однорічний курс до семинарільної матури та курси з обсягу 6. і 4. гімназійної кляси. Гімназійні абсольвенти (-тки) будуть приняті на розпочатий вже доповняючий курс до семинарільної матури. Вчать першорядні педагогічні сили. Ведуться також усі практичні вправи в наукових кабінетах. — Зголошуватися негайно в секретаріяті **„Освіти"** Львів, Міцкевського 11 (бічна Кохановського) від 12—1 і 7—8 вечором.
676 4—6

**Д**ІМ 9 покоїв вулиця Кохановського, двітисячі долярів. — Ігнат, Куркова 24. 709 2—3

**Г**ОТЕЛЬ „SAVOY" вул. Собіського 7. винаймає кімнати на довший час по низьких цінах. 692 2—2

**Ш**АМОТОВІ ПЕЧІ чеські, найбільший склад. **Рентшнер, Леґіонів 37.**
684 3—10

**Г**ОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні жіночі годинники переробляємо на ручні. 437

**Г**ЛЯДАЮ негайно вправного концініста, що може заступати адвоката. Умовини прошу подати на письмі під „С. М.". 705 2—5

**Д**О ВИНАЙМУ 3 і 2 покої з кухнями. Комфорт. „Власна Хата" вул. Ґеніґа (коло св. Антонія). 711

**О**СОБА інтеліґентна, лагідна, середніх літ, займеться домашньою господаркою у самітних або малої родини. Може заопікуватися дітьми. — Зголошення: під Солідна у О. Горчинського, Фірлеїв ад Перемишляни 712

**П**ОШУКУЄТЬСЯ негайно солідної господині до заряду дому і ведення кухні на селі. — Зголошення слати на адресу: Фільварок Милятичі, п. Лавидів к. Львова. 714 1-4

**А**ДВОКАТСЬКИЙ КАНДИДАТ прийме посаду у адвоката на провінції від 1. грудня 1930 р. Має 3-літну кандидатську і 8-літну соліцитаторську практику й може вести самостійно канцелярію. — Зголошення з умовинами приймає Іван Аронець, канд. адв. Калуш.
713 1—3

## ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає



## КОНКУРС.

**Вписи до господарсько-садівничої школи Товариства „Просвіта" в Милованню на рік 1931.**

Шкільний рік в однорічній господарсько-садівничій школі Тов-а „Просвіта" в Милованню розпочинається дня 20. січня 1931 р. і трівати ме до 20. грудня 1931 р.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта" у Львові оголошує вписи на приняття до школи 40 учеників з приміщенням в приюті під такими умовами:

1. Зголошуватися можуть мущини в віці 16—24 літ, що свічили народню школу.

2. Оплата за приміщення в шкільнім приюті, опал і світло виносить 5 зол. місячно. Вписове 15 зол. на початку шкільного року. Наука в школі безплатна. Прохарчування одержують ученики в кооперативній харчівні школи, веденій учениками під доглядом учителя за оплатою 35—40 зол. місячно.

3. Кожний ученик має мати одіж (в тім одіж до праці), 4 пари біля, 4 рушники, 2 простирала, подушку, покровець, сінник, а також ложку, вилки, ніж, тарілку, мисочку і 1/2 літ. горня (бляшане поливане).

4. Родичі чи опікуни зобовязуються письменно платити за удержання і приміщення що місяця з гори.

Навчання в школі в зимі головно теоретичне, в літі головно практичне.

Зголошення до школи треба вносити поручено на адресу: Господарсько-садівнича школа Тов. „Просвіти" в Милованню п. Стриганці п/Дн. (Stryhańce).

До зголошення треба долучити останнє шкільне свідоцтво, посвідку родичів, що зобовязуються платити за ученика і значки на 75 сот. на відповідь. Про приняття і день приїзду повідомить управа школи по 15. грудня 1930 р.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта".
715 1—3

**Ширіть наш часопис!**

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.